

Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı, Qarabağın incisi Şuşa şəhəri tarix boyu çox möhtəşəm tədbirlərin keçirildiyi məkan olub. Bu qədim və əsrarəngiz şəhər Qafqazın konservatoriyası, Azərbaycanın musiqi beşiyi sayılıb. Şuşa yalnız muğam sənətimizin, musiqimizin, poeziyamızın inkişafında özünəməxsus yeri və rolu olan şəhər deyil. Elmin, təhsilin tərəqqisində də Şuşanın, müxtəlif sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə etmiş, uğurlar qazanmış şuşalıların adı, şöhrəti var.

Şuşada keçirilən tədbirlər dünyaya səs salır

XX əsrin son onilliyinə qədər bu şəhərdə vaxtaşırı yüksəksəviyyəli, yaddaqalan tədbirlər düzənənib. 1992-ci il mayın 8-də Şuşa Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalına məruz qalıb. Otuz ilə yaxın yağı düşməndən qurtulacağı, ayrılmaz bir hissəsi olduğu Azərbaycana qovuşacağı günü gözləyən Şuşanın sakinlərinin, bütövlükdə xalqımızın arzuları 2020-ci il noyabrın 8-də çin oldu. Müzəffər Azərbaycan Ordusu tərəfindən bu şəhər azad edildi. Ermənistan ordusu yalnız Şuşada deyil, bütün Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə biabırçı məğlubiyyətlə üzləşdi, işğalda saxladıqları müddətdə belə onları olmamış, hər zaman yad kimi yaşadıkları Azərbaycan ərazilərini tərk etmək məcburiyyətində qaldılar. O zaman Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev bütün azərbaycanlıların adından Şuşaya göndərdiyi verdi: "Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!"

Tezliklə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə genişmiqyaslı və sürətli tikinti-bərpa, quruculuq işlərinə start verildi. Beləliklə, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun tarixində yeni dövr başladı. Otuz ilə yaxın davam edən işğal müddətində erməni vandallarının dağıtdıqları, tarixi görkəmini dəyişməyə çalışdıqları Şuşa da qürur və sevinc dolu çağlarına qədəm qoydu.

Hələ 2020-ci il noyabrın 8-də Prezident İlham Əliyev Şuşanın azad edilməsi münasibətilə xalqa müraciətində demişdi ki, Qarabağın tacı olan bu şəhər tezliklə dirçəldiləcək, özünün əvvəlki şöhrətini qaytaracaq.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında erməni təcavüzkarlarının işğalına uğradıqdan sonra Şuşada yarımçıq qalan silsilə beynəlxalq tədbirlərin yenidən keçiriləcəyinin də müjdəsini verir.

Vətən müharibəsindən sonra hər bir azərbaycanlı düşmənin uzun illər vurduğu maddi ziyanın, mənəvi yaraların nə qədər ağır olduğunu daha açıq, aydın gördü. Erməni vandalları yalnız Azərbaycan üçün deyil, bütün bəşəriyyət üçün misilsiz tarixi əhəmiyyətini nəzərə almadan qədim abidələri uçurub dağıtmış, saxtalaşdırmağa çalışmışdılar. İndi Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı işğalçı ermənilərin otuz ilə yaxın vurduqları böyük maddi ziyanın və mənəvi zərbələrin nəticələrini aradan qaldırmaqla məşğuldur. Təbii ki, qısa müddətdə həyata keçirilən işlər, reallaşdırılan layihələr azərbaycanlıları sevindirir.

İndi Şuşa başdan-başa quruculuq meydanına çevrilib. Eyni zamanda şəhərdə birbirindən maraqlı yerli və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər keçirilməkdədir.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2022-ci ilin ölkəmizdə "Şuşa ili" elan edilməsi də əlamətdar hadisə oldu. Bu münasibətlə ölkəmizdə, eləcə də mədəniyyət paytaxtımız Şuşada silsilə tədbirlər təşkil edilir.

Bu ilin fevralında "Müharibə cinayətləri mədəni irsə qarşı: Qarabağ münaqişəsinin tarixi kontekstində" adlı XI Beynəlxalq Multikulturalizm Qış Məktəbinin iştirakçıları Ermənistanın işğalından azad edilmiş Şuşa şəhərində səfərdə olublar. Əvvəlcə onlar Azərbaycanın görkəmli sənətkarları Natəvan, Bülbül və Üzeyir bəy Hacıbəylinin güllələnmiş heykəlləri olan Şuşa şəhərinin mərkəzi meydanına gəliblər. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin əməkdaşları Qış Məktəbinin iştirakçılarına şəhər və güllələnmiş heykəllər barədə ətraflı məlumat veriblər. Sonra Qış Məktəbinin iştirakçıları Xurşidbanu Natəvanın evi və Xan qızı bulağı olan ərazi, Bülbülün ev-muzeyi, Molla Pənah Vəqifin muzey-məqbərə kompleksi, Yuxarı Gövhər ağa məscidi, Qazançı kilsəsi ilə tanış olub, Cıdır düzünə gediblər.

Şuşada keçirilən yaddaqalan tədbirlərdən biri də görkəmli müğənni, Azərbaycan vokal məktəbinin banisi, dahi Bülbülün anadan olmasının 125 illiyinə həsr olunan Vokalçıların Bülbül adına VIII Beynəlxalq müsabiqəsi olub. Müsəbiqədə Azərbaycan, Rusiya, İsrail, Türkiyə, Monqolistan, Özbəkistan, Ukrayna, Meksika, Qazaxıstan və digər ölkələrdən 100-ə yaxın ifaçı iştirak edib.

"Şuşa ili" çərçivəsində bu ilin 12-14 may tarixlərində keçirilən V Xarıbülbül Beynəlxalq Folklor Festivalı Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət Nazirliyi və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu tərəfindən təşkil edilib. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva festivalın açılışında iştirak ediblər.

Beynəlxalq festivala Azərbaycanın müxtəlif regionlarından folklor kollektivləri, eləcə də bir sıra xarici ölkələrdən gələn müxtəlif folklor üslublarının ifaçıları, rəqs kollektivləri çıxış ediblər. İlk dəfə 1989-cu ildə keçirilən "Xarıbülbül" festivalı Vətən müharibəsində qazanılmış parlaq zəfərdən sonra - ötən ilin 12-13 may tarixlərində Şuşada Cıdır düzündə Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə yenidən təşkil olundu. O zaman "Xarıbülbül" festivalının açılış mərasimində dövlət başçısı "Biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək", - demişdi.

Ötən il iyunun 15-də Şuşada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın imzaladıqları Şuşa Bəyannaməsinin bir ili tamam oldu. Şuşa Bəyannaməsində iki ölkə arasında tarixin sınaqlarından keçmiş ortaq strateji maraqlara söykənən hərbi-siyasi və təhlükəsizlik məsələsi əksini tapıb. Azərbaycan-Türkiyə strateji müttəfiqlik münasibətləri Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasından və ratifikasiyasından sonra hüquqi müstəviyə keçdi. Beynəlxalq hüquqa istinad olunmuş Şuşa Bəyannaməsinin həm qlobal, həm də regional əhəmiyyəti olduqca böyükdür.

Bu il iyunun 15-də Bəyannamənin birinci ildönümü münasibətilə Şuşa şəhərində "Azərbaycan-Türkiyə strateji müttəfiqlik münasibətləri Qafqaz və region üçün sülh və sabitlik mənbəyidir" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirildi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev konfransın iştirakçılarına müraciətində bir il əvvəl - 2021-ci il iyunun 15-də "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi"nin imzalanması ilə dost, qardaş və strateji tərəfdaş olan ölkələrimiz arasında əlaqələrin keyfiyyətə yeni mərhələyə yüksəldiyini diqqətə çatdırdı: "Şuşa Bəyannaməsinin Azərbaycan xalqı və dövləti üçün əlamətdar tarix olan 15 İyun Milli Qurtuluş Günündə imzalanmasının və bir il sonra bununla bağlı beynəlxalq konfransın təşkil olunmasının rəmzi xarakteri, mənəvi önəmi də vardır. İki qardaş ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi türk dünyasının parlaq şəxsiyyətləri - "Azərbaycanın sevinci sevincimiz, kədəri kədərimizdir" deyən Mustafa Kamal Atatürkün və "Türkiyə və Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir" deyən Heydər Əliyevin irsinə sadıqlıqın ifadəsi, gələcək nəsillər üçün örnəkdir".

Artıq beynəlxalq tədbirlərin, musiqi festivallarının, elmi konfransların əsl ünvanına çevrilmiş Şuşada bu il iyunun 22-də Medianın İnkişafı Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Milli Mətbuat Günü münasibətilə "Mediada qlobal trendlər, yeni çağırışlar" mövzusunda Beynəlxalq Media Forumu keçirilib. Forumda Azərbaycanın media nümayəndələri, ekspertləri və rəsmi şəxslərlə yanaşı, xarici media təmsilçiləri də iştirak ediblər.

Tədbirdə Şuşada təşkil edilən bu forumun gələcəkdə belə beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün möhkəm zəmin yaradacağı diqqətə çatdırılıb.

İyunun 25-29-da respublikamızda keçirilən Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Sammiti çərçivəsində Hərəkatın 61 illik tarixində ilk dəfə olaraq Qoşulmama Hərəkatına

üzv ölkələrin gənclərini birləşdirən Gənclər Təşkilatı yaradılıb.

Şuşa Akkordu (Şuşa razılaşması) kimi tarixdə qalan Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının yaradılmasına dair sənədin qəbulu ilə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın adı bu mötəbər qurumun tarixinə yazılıb.

Xatırladaq ki, Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Şəbəkəsinin yaradılması Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü əsasında Qoşulmama Hərəkatının təsisatlanması istiqamətində Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin yaradılmasından sonra ikinci mühüm təşəbbüsdür. Təşkilatın mənzil-qərarı Bakıda yerləşəcək. Eyni zamanda üzv dövlətlərin təmsil etdikləri digər bölgələrdə regional ofislər təsis ediləcək. Təşkilata sədrlik qarşından gələn üç il müddətinə Azərbaycan nümayəndəsi tərəfindən edilməsi nəzərdə tutulub.

Bu təşkilatın yaradılması Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Sammitində iştirak edən üzv dövlətlərin nümayəndələri tərəfindən müsbət qarşılıb və dəstəklənib. Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin gənclərini birləşdirən bu mühüm təşəbbüsə görə Azərbaycan tərəfinə minnətdarlıq ifadə edilib.

Ötən il oktyabrın 4-də Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılmış Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Şəbəkəsinin Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatına çevrilməsi ilə Hərəkat üzv ölkələrin gənclərini birləşdirən bu təsisat beynəlxalq platformalara daha rahat çıxış imkanı əldə edib.

Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Sammiti çərçivəsində Şuşaya səfər edən nümayəndə heyətlərinə Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanması, işğal dövründə baş vermiş dağıntılar barədə məlumat verilib. Onlar həmçinin Azərbaycan Hökumətinin həyata keçirdiyi bərpa-yenidənqurma işləri, o cümlədən Şuşa şəhərinin tarixi və memarlıq abidələri ilə tanış olublar.

Vətən müharibəsində torpaqlarımız azad edildikdən, ərazi bütövlüyümüz bərpa olunduqdan sonra həyata keçirilən böyük quruculuq layihələri inzibati, tarixi və mədəni abidələrin bərpası ilə yanaşı, tarixi ərazilərimizdə illərdir keçirilməyən respublika və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər Qarabağ və Şərqi Zəngəzur başdan-başaya yenidən qurulduqdan sonra da davam edəcək və daha da genişlənəcək.

*Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"*